Gemeente Amsterdam

Staf

Voordracht voor de Staf West Fabriek van 30 maart 2026

Portefeuille: Verkeer, Vervoer en Luchtkwaliteit (32)

Agendapunt: Bo

Onderwerp

Kennisnemen van de voortgang en het vervolgproces van het voorkeursontwerp Pontsteiger en Kruising Westerkeersluisbrug-Houtmankade-Tasmanstraat

Gevraagde beslispunten

1. Kennisnemen van voorgaande participatie met de VVE Pontsteiger;

2. Kennisnemen van de voortgang van de variantstudie;

3. Kennisnemen van de voorkeursvariant;

4. Kennisnemen het vervolgtraject terugkoppeling aan de VVE Pontsteiger en uitstel uitvoering Van Diemenstraat

Onderbouwing beslispunten

Ad 1. Kennisnemen van voorgaande participatie met de VVE Pontsteiger;

Het afgelopen jaar is er gewerkt aan een voorkeursontwerp voor de Pontsteiger en de kruising Westerkeersluisbrug-Tasmanstraat-Houtmankade. Dit als aanvulling op het onderhoud en vernieuwing van de Van Diemenstraat. Doormiddel van informerende participatie is het draagvlak onder bewoners gepeild. Hoewel de meeste omwonenden en stakeholders tevreden zijn, heeft de VVE Pontsteiger zorgen geuit. Naar aanleiding hiervan is er in afstemming met de portefeuillehouder voor gekozen om een aanvullend traject met hen op te starten. Hieronder staat het participatieproces tot nu toe samengevat en een voorstel voor het vervolg omschreven.

Het participatieplan

Er is een participatieplan opgesteld: Veiliger bewegen op de Westerkeersluisbrug en Pontsteiger (zie bijlage 1). In het kort: Bij onderhouds- en vervangingswerkzaamheden in de openbare ruimte is de participatie in principe gericht op informeren en luisteren, omdat de werkzaamheden gericht zijn op instandhouding, herstel of vernieuwing van de bestaande situatie. In dit geval aangevuld met een plus ten behoeve van de verkeersveiligheid, te weten: het veilig doortrekken van het tweerichtingsfietspad van de Van Diemenstraat richting de Tasmanstraat. Dit idee kwam mede voort uit eerdere participatie rondom de vernieuwing van de Van Diemenstraat, waar bewoners aangaven een tweerichtingsfietspad op de Westerkeersluisbrug te willen dat aansluit op het geplande vernieuwde fietspad in de Van Diemenstraat.

Gesprekken en betrokken partijen

Bij het maken van de plannen voor de Westerkeersluisbrug zijn verschillende (interne) partijen betrokken, zoals: het Expertiseteam van de gemeente Amsterdam, GVB en de Werkgroep Verkeerslichten Amsterdam. Met deze partijen is gekeken naar de technische haalbaarheid en het belang van een goede doorstroming van de HOV-lijn. Ook is gesproken met andere verkeersstakeholders, waaronder de Fietsersbond, de Voetgangersvereniging, Onbeperkt West/Cliëntenbelang en de Vervoerregio Amsterdam. Uit deze gesprekken kwam naar voren dat er

(op dit moment al) te weinig wachtruimte is voor fietsers bij de stoplichten, vooral vanaf de Pontsteiger richting de Houtmankade. Ook werd genoemd dat fietsers vanaf de Van Diemenstraat naar de pont (en andersom) op de rijbaan van de Pontsteiger zouden gaan rijden en dat dat onveilige situaties zou veroorzaken. Het verplaatsen van het fietspad naar de oostzijde van de Pontsteiger biedt hiervoor een oplossing.

Participatiemomenten

- Juli/augustus 2025: Gesprekken met mensen en organisaties die te maken hebben met verkeer rond de Westerkeersluisbrug en de Pontsteiger om tot een ontwerp te komen.
- 25 november 2025: Inloopbijeenkomst voor omwonenden en belanghebbenden. Hier is het ontwerp gedeeld en reacties opgehaald. Over het algemeen waren de reacties positief. Portefeuillehouder Ester Fabriek is op 26 november 2025 per mail geïnformeerd over het verloop van de avond. De bewoners waren vooral benieuwd en wilden wat meer informatie over de plannen. Ze herkenden zich in de drukte op de Pontsteiger voor het stoplicht en het leek hen passend dat daar meer ruimte voor de fietsers komt.
- 28 november 2025: Overleg met de VvE Pontsteiger en Parkeergarage Pontsteiger, die niet aanwezig waren bij de inloopbijeenkomst. Zij hebben het idee dat door tijdsdruk bij de gemeente het participatieniveau informeren en luisteren is gekozen. Zij hebben zorgen geuit over verkeersveiligheid bij de garage-ingang en het participatieniveau. Ook hebben zij drie alternatieve scenario's voorgesteld. Deze zijn, aangevuld met de variant van de gemeente, door het projectteam onderzocht.

Vervolgstappen

- Het gespreksverslag van het overleg met de VvE's is op 18 december 2025 met hen gedeeld. In april 2026 staat een vervolggesprek gepland om de bevindingen te delen van de variantenstudie.
- De buurt is in januari 2026 via een bewonersbrief geïnformeerd over de vertraging en het vervolgproces. In april volgt een nieuwe update.
- Na afronding van het participatieproces wordt het participatieverslag gedeeld op de projectpagina (www.amsterdam.nl/projecten/diemenstraat) en Open Amsterdam.

Ad 2. Kennisnemen van de voortgang van de variantstudie

In gesprek met de vertegenwoordiging van de VVE Pontsteiger in november is besloten dat er naast het voorontwerp een aanvullende studie op 3 extra varianten zou komen. Deze studie betreft slechts een deel van de totale opdrachtscope, namelijk de Pontsteiger. De voornaamste zorg van de VVE-Pontsteiger betreft de verplaatsing van het fietspad van de westelijke naar de oostelijke zijde van de Pontsteiger. Zij vrezen dat er mogelijk confrontatie kan ontstaan tussen automobilisten die de Kistdamgarage inrijden en fietsers op dit tweerichtingen fietspad. Met als gevolg ongelukken, maar ook mogelijke opstoppingen met terugslag op de kruising met de Westerkeersluisbrug.

De 4 varianten zijn beoordeeld op; (A) verkeersveiligheid, (B) ruimte inname en (C) kosten. Om de varianten te kunnen beoordelen zijn deze ingetekend en beoordeeld door (verkeers)experts en tenslotte zijn de overgebleven varianten geraamd. Op verzoek van de VVE zijn voor de beoordeling nieuwe verkeerstellingen gedaan in februari 2026.

Hieronder staan de uitkomsten van de variantstudie en de keuze van het voorkeursontwerp;

- Variant 1: Fietspad aan de westzijde van de Pontsteiger (straat). Valt af, omdat deze als niet verkeersveilig is beoordeeld. Doordat er enkel een fietspad aan de westzijde van de

Pontsteiger staat ingetekend, is de verwachting dat fietsers vanaf/naar de pont over het voetgangersgebied en de rijbaan aan de oostkant van de Pontsteiger naar de kruising Westerkeersluisbrug en Pont fietsen. Zie bijlage (2).

- Variant 2: Twee fietspaden, aan weerszijden van de Pontsteiger. Valt af, omdat dit simpelweg niet in het bestaande profiel in te passen is. Zonder een groot aantal bomen op te offeren. Een verbreding van de Pontsteiger is, net zoals in variant 3, zeer kostbaar. Zie bijlage (2).
- Variant 3: Fietspad aan de oostzijde van de entree Kistdamgarage. Valt af. Door het fietspad over de aanwezige steiger te laten lopen, kunnen alle confrontaties tussen stromen fietsers en automobilisten vermeden worden. Wel ontstaan er meer kruisingen tussen stromen voetgangers en fietsers. Dit lijkt constructief mogelijk, maar is een grote financiële investering van 5.1, 2, e vs 5.1, 2, e bij voorkeursvariant (4) (Zie bijlage 4 & 5). De steiger moet constructief aangepast worden en er dient een nieuwe steiger naast geplaatst te worden om de charterschepen te kunnen laten aanmeren. Dit gaat bovendien gepaard met een wijziging in het bestemmingsplan, wat een langdurig traject is. Zie voor schetsontwerp bijlage (2).
- Variant 4: Dit betreft het eerder gepresenteerde voorkeursontwerp van de gemeente die verder is uitgewerkt. Na onderzoek blijkt dit nog steeds de beste optie. Hierbij wordt een tweerichtingsfietspad aan de oostzijde van de weg beoogd. Dit fietspad loopt langs de entree van de Kistdamgarage. Zie bijlage (3).

Het voorkeursontwerp is getoetst met het verkeerskundige model VISSIM, na een eerdere doorrekening met COCON. Hierin is op verzoek van de VVE Pontsteiger de data van representatieve tellingen van fiets- en autobewegingen uit februari 2026 gebruikt. Uit een eerste terugkoppeling blijkt dat de kans op confrontaties tussen fietsers en automobilisten voor de Kistdamgarage erg klein is. Toch komt de gemeente de zorgen van de VVE-Pontsteiger tegemoet door een opstelvak voor de inrit van de garage te maken. Mocht er een golf aan fietsers van de Pontsteiger afkomen, dan kan een automobilist hier even wachten zonder het gemotoriseerd verkeer op de Pontsteiger te hinderen. Daarnaast krijgt de automobilist zo de mogelijkheid om zich rustig te oriënteren voordat het fietspad wordt overgestoken voor het betreden van de garage.

Ad 2. Kennisnemen van de concept voorkeursvariant

Zie bijlage 3 voor het concept voorkeursontwerp. Dit ontwerp wordt aan de vertegenwoordiging van de VVE Pontsteiger gepresenteerd.

Het belangrijkste uitgangspunt in het ontwerp is het verbinden van het bestaande noordelijke tweerichtingsfietspad in de Tasmanstraat en het toekomstige tweerichtingsfietspad in de Van Diemenstraat. In het ontwerp is daarom een nieuw tweerichtingsfietspad voorgesteld aan de noordkant van het profiel op de Westerkeersluisbrug. Nu is dit nog een eenrichtingsfietspad.

Ook verplaatsen we het tweerichtingsfietspad op de Pontsteiger naar de oostzijde. Hierdoor ontstaat er meer ruimte voor wachtende fietsers bij het verkeerslicht richting de Tasmanstraat en Houtmankade. De vertegenwoordiging van de VVE Pontsteiger en de beheerder van de Kistdamgarage hebben hun zorgen geuit over de wachttijden voor de Kistdamgarage bij uitloop van de pont. Dit zou volgens hen tot verkeersonveilige confrontaties tussen fietsers en voetgangers kunnen leiden of voor een mogelijke terugslag van verkeer op de Westerkeersluisbrug. Om mogelijke conflicten tussen fietsers en inrijdend verkeer naar de Kistdamgarage te voorkomen, is er een opstelvak aangebracht bij de kruising met de fietsers. Uit het verkeersmodel VISSIM bleek dit echter geen noodzakelijkheid.

Er zijn ook aanpassingen aan de kruising Westerkeersluisbrug-Tasmanstraat-Houtmankade nodig om deze nieuwe fietsroute en verkeer vanaf de pont op efficiënte en comfortabele wijze met de Houtmankade-West te verbinden. Daarvoor wordt de fietsoversteek van zuid naar noord (en vice versa) diagonaal over het kruispunt uitgevoerd. Hiervoor zijn de belangrijkste redenen een veiligere inrichting (opheffing conflict t.h.v. Gevlebrug) en meer opstelruimte voor de almaar toenemende hoeveelheid fietsers. De gehele kruising krijgt daarmee een wijziging in de vormgeving, maar geen enkele modaliteit hoeft hiervoor ruimte in te leveren. Voor sommige bewegingen ontstaat juist meer ruimte en worden de verkeerssituaties veiliger. De fietsoversteek wordt bijvoorbeeld korter. En in het fietspad op de Pontsteiger komt een middeneiland zodat voetgangers niet in een keer het drukke fietspad moeten oversteken. Ook levert de nieuwe (H)OV-verbinding Sloterdijk-Centraal niet in op doorrijdcapaciteit. Mogelijk verbetert deze zelfs iets.

Hiermee is de kruising beter ingericht voor de toekomst, wanneer er meer ponten gaan varen en er meer fietsers komen. Bovendien sluit deze ligging ook beter aan op het fietsverkeer van en naar Centraal Station. Tenslotte hoeven fietsers niet stapsgewijs in 2 tot 3 keer de kruising over te steken, waarmee wij verwachten dat zij zich beter aan de verkeersregels zullen houden.

Tegelijkertijd voeren we onderhouds- en vervangingswerkzaamheden uit op de kruising Westerkeersluisbrug-Tasmanstraat-Houtmankade.

Tezamen verbeteren deze aanpassingen de verkeersveiligheid en de doorstroming van het fietsverkeer. Op dit moment is dit stuk de ontbrekende schakel in een lange doorlopende route van tweerichtingspaden aan de noordzijde. De rijrichtingen op de kruising blijven verder hetzelfde. Ook blijft de voetgangersruimte gelijk, en wordt deze waar mogelijk iets verbreed.

Ad 3. Kennisnemen van de uitstel van uitvoering Van Diemenstraat en terugkoppeling aan de VVE Pontsteiger

Nu de variantstudie zo goed als afgerond is, wordt voorgesteld om in week 17 (april) een terugkoppeling te geven aan de VVE Pontsteiger. Hierin presenteren we eerst de variantstudie, vervolgens gaan we in op de nieuwe verkeerstellingen en tenslotte delen wij mee dat Variant 4 op het gebied van kosten & baten als beste naar boven komt. Dat betekent dat er niet aan hun wens voldaan kan worden om geen fietspad voor de entree van de Kistdamgarage te plaatsen. Dit kan betekenen dat de gebruikers van de Kistdamgarage, waaronder de VVE Pontsteiger, besluiten om bezwaar te maken op het toekomstige verkeersbesluit en aan te vragen vergunningen. Daarnaast is de kans groot dat publiciteit wordt opgezocht.

Naar verwachting is het risico klein dat een dergelijk bezwaar als gegrond wordt verklaard. Dit omdat de volgende mitigerende maatregelen getroffen zijn;

- Er is aanvullend op het vastgestelde participatieplan overleggen gevoerd met de VVE Pontsteiger over hun zorgen over het ontwerp, waarna de gemeente aan de slag is gegaan met de opgehaalde input. Dit is niet noodzakelijk en zelfs aanvullend op de participatieverordening;
- We kunnen onderbouwen hoe lokale en stedelijke belangen bij de Pontsteiger samenkomen. Daarin wordt duidelijk dat de bereikbaarheid van de Pontsteigergarage niet in het geding komt. Daarnaast is de bereikbaarheid van de pont te voet of met de fiets van regionaal belang voor het verbinden van de noord en zuidzijde van het IJ. Daarbij is de bereikbaarheid van de parkeergarage van ondergeschikt belang.

- Middels diverse aanvullende onderzoeken is nogmaals aangetoond dat het voorkeursontwerp verkeersveilig is, denk daarbij aan verkeerstellingen en doorrekening in een verkeerskundig model;
- Met de oplevering van de raming kan een kosten-batenanalyse worden uitgevoerd, die de voorkeursvariant ondersteunt.

Inmiddels hebben we te maken met een nieuwe context, waarbinnen een dergelijk traject ingepast kan worden. Afdeling Stadsregie heeft aangegeven dat het project Van Diemenstraat, en daarmee ook het project Westerkeersluisbrug-Pontsteiger, geen akkoord krijgt voor start uitvoering in 2026. Een nieuw tijdvak is nog niet afgegeven. Waarschijnlijk vindt de uitvoering van de Van Diemenstraat-Westerkeersluisbrug-Pontsteiger pas na het onderhoud van de IJ-tunnel plaats. Dit geeft het projectteam meer tijd voor de technische voorbereiding van het project en het samenvoegen van de twee projecten Westerkeersluisbrug-Pontsteiger en Van Diemenstraat. Bewoners worden in april met een bewonersbrief geïnformeerd over het uitstel. Dit jaar wordt vooralsnog ingezet op de vaststelling van het ontwerp en het uitvoeringskrediet voor het gehele project Diemenstraat-Westerkeersluisbrug-Pontsteiger.

Volgende processtappen

Week 13: Oplevering Raming Variantstudie & Rapportage Verkeerskundig model VISSIM.

Week 14: Conceptvoorkeursvariant in Toetsteam Openbare Ruimte & Mobiliteit.

Week 17: Terugkoppeling aan de VVE Pontsteiger, waarin de variantstudie en het voorkeursontwerp gepresenteerd worden.

Week 19: Staf Portefeuillehouder, waarin wordt teruggekoppeld over de bijeenkomst met de VVE Pontsteiger. Het definitieve voorkeursontwerp en het participatieverslag worden ter vaststelling en publicatie voorgelegd.

Week 21: DB-besluit: Voorkeursbesluit Westerkeersluisbrug-Pontsteiger en akkoord publicatie participatieverslag.

Week 22+: Stadsdeelcommissie; Het Voorkeursbesluit, definitief ontwerp en participatieplan/-verslag worden met de commissie gedeeld.

Advies en afstemming

Met betrekking tot het ontwerp is de afstemming als volgt:

Extern:

- GVB
- Vervoerregio Amsterdam
- Fietsersbond
- Voetgangersvereniging
- Cliëntenbelang en Onbeperkt West

Intern:

Expertiseteam – september 2025, positief over denkrichting

WVA – oktober 2025, positief over denkrichting

Toetsteam – volgt op 31 maart 2026

HOV bus Centraal Station – Sloterdijk

Projectteam Van Diemenstraat

Gebiedsmakelaars West

Duurzaamheid

Het ontwerp komt de verkeersveiligheid en fietsers ten gunste, borgt een veiligere fietsoversteek en verhelpt een ontbrekende schakel. Hiermee bevordert dit mogelijk het fietsgebruik. Ook wordt, waar mogelijk, de ruimte voor de voetganger verbreed.

Voor wat betreft materialisering: voor het brugdek wordt gezocht naar het toepassen van materialen die afgestemd zijn op de levensduur van de brug. Zodat niet onnodig materiaal of budget verloren gaat.

In de uitwerking van het definitief ontwerp wordt onderzocht of het mengsel van het asfalt duurzamer gemaakt kan worden. Ook wordt onderzocht welke materialen hergebruikt kunnen worden.

Participatie

Er is een participatieplan opgesteld (zie bijlage 1). Het participatieplan is tot stand gekomen op basis van advies, toetsing en in afstemming met:

- Projectteam Westerkeersluisbrug

- Projectteam Van Diemenstraat

- Ambtelijke opdrachtgever (V&OR)

- Participatietafel West

Dit participatieplan is 11 november jl. goedgekeurd door het Dagelijks Bestuur. Vervolgens is gepubliceerd op open.amsterdam en ter kennisname gedeeld met de stadsdeelcommissie.

Participatiemomenten

Juli/augustus 2025: Gesprekken met mensen en organisaties die te maken hebben met verkeer rond de Westerkeersluisbrug en de Pontsteiger om tot een ontwerp te komen.

4 november 2025: Terugkoppeling aan de (semi)professionele vervoersstakeholders.

25 november 2025: Inloopbijeenkomst voor omwonenden en belanghebbenden.

28 november 2025: Overleg met de VvE Pontsteiger en Parkeren (zij waren niet aanwezig bij de bewonersavond).

Gemeente Amsterdam

Staf

Documenten

Registratienr.	Naam
AD2026-019809	Staf West Fabriek Voordracht (pdf)
AD2026-019815	Bijlage 1 - Participatieplan Westerkeersluisbrug - Pontsteiger.pdf (pdf)
AD2026-019816	Bijlage 2 - Drie extra varianten Pontsteiger.docx (msw12)
AD2026-019820	Bijlage 3 - Variant 4 Voorkeursontwerp Pontsteiger.pdf (pdf)
AD2026-019821	Bijlage 4 - SSK2026 Variant 3 rijbaan en landmaken Pontsteiger PBI fase 2-3 (SO).pdf (pdf)
AD2026-019822	Bijlage 5 - SSK2026 Variant 4 rijbaan en fietspad gescheiden Pontsteiger PBI fase 2-3 (SO).pdf (pdf)

Behandelend ambtenaar of indienend raadslid (naam, telefoonnummer en e-mailadres)

Directie Verkeer en Openbare Ruimte Ambtelijk opdrachtgever 5.1, 2, e 5.1, 2, e @amsterdam.nl, 5.1, 2, e

Projectmanagementbureau, Projectmanager, 5.1, 2, e 5.1, 2, e @amsterdam.nl 5.1, 2, e

Uitslag